ਭਾਗਵਾਨ ਸਿੰਘ

ਬਨਾਮ

ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਰਾਜ

(2020 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 407)

18 ਮਾਰਚ, 2020

[ਐੱਸ ਏ ਬੋਬੜੇ, ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ, ਬੀ ਆਰ ਗਵਈ ਅਤੇ ਸੂਰਿਆ ਕਾਂਤ, ਜੇ. ਜੇ.]

ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860: ਉਪ ਧਾਰਾ 304-2 ਅਤੇ 308-ਇੱਕ ਵਿਆਹ ਸਮਾਰੋਹ ਵਿੱਚ, ਲਾੜੇ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਬੰਦੂਕ ਨੂੰ ਛੱਤ ਵੱਲ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ-ਬੰਦੂਕ ਦੀ ਗੋਲੀ ਨਾਲ ਦੋ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਪ ਧਾਰਾ 302 ਅਤੇ 307 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਮਰ ਕੈਦ ਅਤੇ 5 ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਦੇ ਨਾਲ ਜੁਰਮਾਨਾ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ - ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆਃ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜ਼ਿੰਦਾ ਕਾਰਤੂਸਾਂ ਨਾਲ ਬੰਦੂਕ ਰੱਖਣ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਤੋਂ ਇਸ ਗਿਆਨ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਬਚ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉੱਥੇ ਮੌਜੂਦ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਸਮਾਰੋਹ' ਤੇ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਖਤਰਨਾਕ ਸੀ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦਾ ਸੀ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਘਾਤਕ ਸੱਟਾਂ ਮਾਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 299 ਦੇ ਤਹਿਤ 'ਗੈਰ ਇਰਾਦਤਨ ਹੱਤਿਆ' ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਗਿਆਨ ਸੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 304-II ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਸੀ-ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਹ ਧਾਰਾ 304-II ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 302 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਘਟਾ ਕੇ 10 ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 307 ਦੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਹੋਰ ਤਿੰਨ ਪੀੜ੍ਹਤਾਂ ਨੂੰ ਲੱਗੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਲਈ ਧਾਰਾ 308 ਦੇ ਤਹਿਤ' ਗੈਰ ਇਰਾਦਤਨ ਹੱਤਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ 'ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾਃ

ਆਯੋਜਿਤ:1.1 ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਸੰਸਕਰਣ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਏ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਗੋਲੀ ਚਲਾ ਦਿੱਤੀ, ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ. ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਬੰਦੂਕ ਨੂੰ ਛੱਤ ਵੱਲ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਗੋਲੀ ਚਲਾ ਦਿੱਤੀ। ਇਹ ਗਲਤ ਫਾਇਰਿੰਗ ਦਾ ਇੱਕ ਮੰਦਭਾਗਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਭੀੜ-ਭੜੱਕੇ ਵਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਇੱਕ ਭਰੀ ਹੋਈ ਬੰਦੂਕ ਰੱਖੀ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਮਹਿਮਾਨ ਵਿਆਹ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਸਨ।

ਸਮਾਰੋਹ. ਉਸ ਨੇ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਅਸਮਾਨ ਵੱਲ ਗੋਲੀ ਚਲਾਉਣ ਵਰਗੇ ਕੋਈ ਵਾਜਬ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ, ਬਲਕਿ ਉਸ ਨੇ ਪੂਰੇ ਜੋਖਮ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਬੰਦੂਕ ਨੂੰ ਛੱਤ ਵੱਲ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਅਤੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ। ਉਸ ਤੋਂ ਇਹ ਜਾਣਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਕਿ ਗੋਲੀਆਂ ਨਾਲ ਨੇੜ੍ਹਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕਈ ਗੋਲੀਆਂ ਲੱਗ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਭਾਵੇਂ ਇੱਕ ਵੀ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਕੰਮ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਸੰਭਾਵਿਤ ਨਤੀਜੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸਰਕਟ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਘਾਤਕ ਸੱਟਾਂ ਲਗਾਉਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਉਸ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਪਰਾਧ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਧਾਰਾ 299 ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ 'ਗੈਰ ਇਰਾਦਤਨ ਹੱਤਿਆ' ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 304 ਭਾਗ 2 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 16] [963- ਜੀ-ਐੱਚ; 964-ਏ-ਸੀ]

1.2 ਜਸ਼ਨ ਮਨਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਅਫ਼ਸੋਸ ਨਾਲ ਵਧ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਰੁਤਬੇ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਵੈ-ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਾਂ ਫਸਲਾਂ ਅਤੇ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਲਾਇਸੰਸਸ਼ੁਦਾ ਬੰਦੂਕ ਨੂੰ ਜਸ਼ਨ ਦੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਇਹ ਘਾਤਕ ਹਾਦਸਿਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸੰਭਾਵਿਤ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਇੱਕ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਉਦਾਸੀ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜ਼ਿੰਦਾ ਕਾਰਤੂਸਾਂ ਨਾਲ ਬੰਦੂਕ ਰੱਖਣ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਤੋਂ ਇਸ ਗਿਆਨ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਬਚ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉੱਥੇ ਮੌਜੂਦ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਸਮਾਰੋਹ ਵਿੱਚ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਖਤਰਨਾਕ ਸੀ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦਾ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 17][964-ਸੀ-ਡੀ]

1.3 ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੋਲ ਧਾਰਾ 299 ਅਧੀਨ 'ਗੈਰ ਇਰਾਦਤਨ ਹੱਤਿਆ' ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਗਿਆਨ ਸੀ ਅਤੇ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 304 ਭਾਗ-2 ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 304 ਭਾਗ-2 ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਤਹਿਤ। ਇਸੇ ਸਮਾਨਤਾ 'ਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਹੋਰ ਤਿੰਨ ਪੀੜ੍ਹਤਾਂ ਨੂੰ ਲੱਗੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਲਈ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 307 ਦੀ ਥਾਂ' ਤੇ ਧਾਰਾ 308 ਤਹਿਤ ਗੈਰ ਇਰਾਦਤਨ ਹੱਤਿਆ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ 'ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 19] [965-ਏ-ਬੀ]

1.4 ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਦੇ ਤਹਿਤ ਧਾਰਾ 304 ਭਾਗ-2 ਵਿੱਚ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 307 ਦੇ ਤਹਿਤ ਧਾਰਾ 308, ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਵਿੱਚ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਘਟਾ ਕੇ 10 ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 307 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਗਏ ਜੁਰਮਾਨੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 308 ਨਾਲ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 20] [965-ਸੀ-ਡੀ]

ਭਾਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਰਾਜ

ਕੁੰਵਰ ਪਾਲ ਬਨਾਮ ਉਤਰਾਖੰਡ ਰਾਜ (2014) 12 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 434: [2013] 10 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 239-ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

[2013] 10 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 239 ਪੈਰਾ 10 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਾਃ 2020 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 407.

ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 26-07-2017 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ, 2013 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 304 ਵਿਚ ਨੈਨੀਤਾਲ ਵਿਖੇ.

ਸਿਧਾਰਥ ਲੂਥਰਾ, ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਪ੍ਰਿਆ ਜੁਨੇਜਾ, ਆਦਿੱਤਿਆ ਸਿੰਗਲਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਹਕ ਜੱਗੀ, ਚੇਸ਼ਟਾ ਜੇਤਲੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਕਾਂਸ਼ਾ ਮਹਿਤਾ, ਹਰਸ਼ ਯਾਦਵ, ਆਰੀਅਨ ਦੇਵ ਉਨਿਆਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ।

ਜਤਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਭਾਟੀਆ, ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਕੀਲ।

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਫੈਸਲੇ ਦਿੱਤੇ ਸਨਃ

ਨਿਆਂ

1. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਇਹ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ 26 ਜੁਲਾਈ, 2017 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ 11/12 ਜੁਲਾਈ, 2013 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਅਤੇ 307 (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਆਈਪੀਸੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ (ਧਾਰਾ 302, ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ) ਅਤੇ 5 ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ (ਧਾਰਾ 307, ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ) ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ 20,000 ਰੁਪਏ ਦੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ 6 ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਵਾਧੂ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਕੱਟਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

3. ਇਹ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਅਪੀਲਕਰਤਾ i.e. ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀਮਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਜਾਂ 304 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਤੱਥਃ

21 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2007 ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਵਿਆਹ ਸਮਾਰੋਹ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਦੇ ਪਿੰਡ ਦਫੈਤ ਵਿੱਚ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਸ਼ਾਮ 5:30 ਵਜੇ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਵਿਆਹ ਦੀ ਜਲੂਸ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਹੜੇ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚੀ-ਉਸਨੇ ਅਚਾਨਕ ਜਸ਼ਨ ਮਨਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਈਆਂ। ਪੈਲੇਟਸ ਨੇ ਵਿਹੜੇ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ 5 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ. ਅਨੀਤਾ ਪੁੱਤਰ ਚੰਚਲ ਸਿੰਘ, ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਸਿੰਘ @ਸੋਨੂੰ, ਉਮੇਦ ਸਿੰਘ (ਪੀਡਬਲਯੂ 6) ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ. ਦੇਵੇਂਦਰ ਸਿੰਘ (ਪੀਡਬਲਯੂ 5) ਦੀ ਵਿਮਲਾ ਵਾਈਫ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵਿਮਲਾ ਡਬਲਯੂ/ਓ ਭੂਪਾਲ ਸਿੰਘ (ਪੀਡਬਲਯੂ 7) ਜ਼ਖਮੀਆਂ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ-ਅਨੀਤਾ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਸੋਨੂੰ ਨੇ ਦਮ ਤੋੜ ਦਿੱਤਾ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਰਾਤ ਕਰੀਬ 8:40 ਵਜੇ ਧਰਮ ਸਿੰਘ (ਪੀਡਬਲਯੂ 3) ਨੇ ਥਾਣਾ ਕੋਠਵਾਲੀ, ਬਾਗੇਸ਼ਵਰ ਵਿਖੇ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਘਟਨਾ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਦਾ ਉਹ ਖੁਦ ਗਵਾਹ ਸੀ।

5. ਜਾਂਚ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 304 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਨਾਲ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਅਤੇ 307 ਦੇ ਤਹਿਤ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

6. ਐੱਲ. ਡੀ. ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਖਮੀ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਅਤੇ 307 ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ। ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਲਾਇਸੰਸਸ਼ੁਦਾ ਬੰਦੂਕ ਤੋਂ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਈਆਂ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨੂੰ ਘਾਤਕ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ। ਅਨੀਤਾ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਹੋਰ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪੈਰੇ ਵਿੱਚ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

7. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਤਰਕ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਦਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦੁਰਘਟਨਾ ਨਾਲ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਗੇਂਦ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਕੁਝ ਬੱਚੇ ਖੇਡ ਰਹੇ ਸਨ। ਗੇਂਦ ਉਸ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਬੰਦੂਕ ਨਾਲ ਟਕਰਾ ਗਈ ਅਤੇ ਗੋਲੀਆਂ ਚੱਲਣ ਲੱਗੀਆਂ। ਇਹ ਘਟਨਾ ਇੱਕ ਮੰਨਿਆ ਹੋਇਆ ਤੱਥ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਹੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਦੁਰਘਟਨਾ ਨਾਲ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਧਾਰਾ 300 ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

8. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾਃ

"ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪੀਡਬਲਯੂ 2 ਚੰਚਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਅਨੀਤਾ ਅਤੇ ਨੈਕਰੀ ਤੋਂ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ। ਗੋਲੀ ਉਸ ਦੀ ਛਾਤੀ 'ਤੇ ਲੱਗੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਐਲਾਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਆਪਣੇ ਕਰਾਸਸੈਕਸੈਮੀਨੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਇਸ ਸੁਝਾਅ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਗੇਂਦ ਬੰਦੂਕ ਨਾਲ ਟਕਰਾ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਦੁਰਘਟਨਾ ਨਾਲ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਪੀਡਬਲਯੂ 3

ਧਰਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬੰਦੂਕ ਨਾਲ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਸਨ। ਜ਼ਖਮੀਆਂ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਵੀ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦੁਰਘਟਨਾ ਨਾਲ ਅੱਗ ਲੱਗਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ। ਪੀਡਬਲਯੂ 4 ਤੇਜਪਾਲ ਸਿੰਘ ਇੱਕ ਹੋਰ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਹੈ। ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਗੋਲੀਆਂ ਅਨੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਖੁਸ਼ਾਲ @ਸੋਨੂੰ ਨੂੰ ਲੱਗੀਆਂ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਵੀ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਦੁਰਘਟਨਾ ਨਾਲ ਲੱਗੀ ਅੱਗ ਸੀ। ਪੀਡਬਲਯੂ 5 ਵਿਮਲਾ ਦੇਵੀ ਪੁੱਤਰ ਦੇਵੇਂਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੀ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਪੀਡਬਲਯੂ 2 ਚੰਦਚਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ 4 ਤੇਜਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਲੱਗੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੀਡਬਲਯੂ 6 ਉਮੈਦ ਸਿੰਘ ਇੱਕ ਹੋਰ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬੰਦੂਕ ਫੜੀ ਹੋਈ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਹਨ। ਉਸ ਨੂੰ ਇਲਾਜ ਲਈ ਹਸਪਤਾਲ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਵੀ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦੁਰਘਟਨਾ ਨਾਲ ਅੱਗ ਲੱਗਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ। ਪੀਡਬਲਯੂ 7 ਵਿਮਲਾ ਦੇਵੀ ਪੁੱਤਰ ਭੂਪਾਲ ਸਿੰਘ ਵੀ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਬੰਦੂਕ ਚਲਾਈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਪੈਲੇਟ ਨਾਲ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਸਨ। ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਹਸਪਤਾਲ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਅਨੀਤਾ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਾਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾ ਕੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ ਸੀ।

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਹੈਃ

"ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਛੱਤ ਉੱਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਅਨੀਤਾ ਦੇਵੀ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ। ਗੋਲੀ ਅਨੀਤਾ ਦੇਵੀ ਦੀ ਛਾਤੀ 'ਤੇ ਲੱਗੀ। ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਸਿੰਘ @ਸੋਨੂੰ ਨੂੰ ਵੀ ਗੋਲੀ ਲੱਗੀ ਹੈ। ਗੋਲੀ ਲੱਗਣ ਨਾਲ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਹਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪੀਡਬਲਯੂ 2 ਚੰਚਲ ਸਿੰਘ, ਪੀਡਬਲਯੂ 4 ਤੇਜਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਪੀਡਬਲਯੂ 5 ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵਿਮਲਾ ਦੇਵੀ ਪੁੱਤਰ ਦੇਵੇਂਦਰ ਸਿੰਘ, ਪੀਡਬਲਯੂ 6 ਉਮੈਦ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ 7 ਵਿਮਲਾ ਦੇਵੀ ਪੁੱਤਰ ਭੂਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਗੋਲੀ ਚਲਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਗੋਲੀ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾ ਕੇ ਚਲਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।

9. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਨੀਤਾ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਾਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਗੋਲੀ ਲੱਗਣ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਮੌਤ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਾ ਤਾਂ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਸ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।
ਵਿਵਾਦਾਂਃ
10. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜੋਸ਼ ਨਾਲ ਸਿੱਖਿਆ

ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਹ ਜਸ਼ਨ ਵਾਲੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਹੋਰ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ। ਇਹ 'ਗੈਰ ਇਰਾਦਤਨ ਹੱਤਿਆ' ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਛੱਤ ਵੱਲ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾਲ ਮੌਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 304-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਬਦਲਵੇਂ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਕੰਮ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 304 ਭਾਗ-2 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਕਤਲ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਹ ਗਿਆਨ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਕੰਮ ਨਾਲ ਮੌਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਦਾ ਮੌਤ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਸਰੀਰਕ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਕੁੰਵਰ ਪਾਲ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਰਾਜ[1] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ.

11. ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਰਾਜ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦੁਹਰਾਇਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਹੀ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਛੱਤ' ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣ ਸਮੇਂ ਉਸ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਅਨੀਤਾ ਨੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ ਅਤੇ ਗੋਲੀ ਉਸ ਦੀ ਛਾਤੀ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਸਿੰਘ ਉਰਫ਼ ਸੋਨੂੰ ਨੂੰ ਵੀ ਗੋਲੀਆਂ ਲੱਗੀਆਂ ਹਨ। ਅਨੀਤਾ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਸਿੰਘ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੱਟਾਂ ਕਾਰਨ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ।
ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ-

12. ਅਸੀਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ। ਜ਼ਖਮੀਆਂ ਅਤੇ ਚਸ਼ਮਦੀਦਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਐਫਆਈਆਰ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਤੋਂ ਇਹ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਵਿਆਹ ਸਮਾਰੋਹ ਸੀ ਅਤੇ ਜਲਦੀ ਹੀ ਸ਼ਾਮ 5.30 ਵਜੇ ਵਿਆਹ ਦੀਆਂ ਰਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਛੱਤ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਿਆਂ ਲਾਇਸੰਸਸ਼ੁਦਾ ਬੰਦੂਕ ਤੋਂ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ 5 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਖਮੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਨੀਤਾ ਪੁੱਤਰ ਚੰਚਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਸੋਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਖਰਕਾਰ ਆਪਣੀਆਂ-ਆਪਣੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਕਾਰਨ ਦਮ ਤੋੜ ਦਿੱਤਾ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ. ਅਨੀਤਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਸਿੰਘ ਵੀ ਵਿਆਹ ਦੇ ਜਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਲਈ ਉੱਥੇ ਮੌਜੂਦ ਸਨ ਜਿਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵੈਰ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਧਰਮ ਸਿੰਘ (ਪੀਡਬਲਯੂ 3) ਕੋਲ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਕੁਹਾੜੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗੋਲੀਆਂ ਛੱਤ ਵੱਲ ਚਲਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਸੀ। ਅਨੀਤਾ ਜਾਂ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਸਿੰਘ।

13. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵੀ ਓਨੀ ਹੀ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਸਿਰਫ਼ ਲਾਇਸੰਸਸ਼ੁਦਾ ਬੰਦੂਕ ਅਤੇ ਵੱਲੋਂ ਸੁੱਟੀ ਗਈ ਗੋਂਦ ਸੀ।

1 (2014) 12 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 434

ਜੋ ਬੱਚੇ ਇਸ ਨਾਲ ਖੇਡ ਰਹੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੰਦੂਕ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਚਾਨਕ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਹੋ ਗਈ। ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹਾਂ ਦਾ ਸੰਸਕਰਣ ਅਜਿਹੀ ਬਚਾਅ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਕਾਰਦਾ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਇਹ ਆਮ ਸਮਝ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿ ਇੱਕ ਗੇਂਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਬੰਦੂਕ ਨਾਲ ਟਕਰਾਏਗੀ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਅਣ-ਮਨਘੜਤ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਬੰਦੂਕ ਦਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤਾਲਾ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧਾਇਆ ਜਾਂਦਾ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਬੰਦੂਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਦੇ ਬੱਟ ਨੂੰ ਪਲੇ-ਬਾਲ ਨਾਲ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 304-ਏ, ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਪਨਾਹ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਅਰਥ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

14. ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਛੋਟਾ ਸਵਾਲ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸਿਧਾਰਥ ਲੂਥਰਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਨੀਤਾ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਸਿੰਘ 'ਕਤਲ' ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ।
ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 299 ਅਤੇ 300 ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਸਰੀਰਕ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਮੌਤ ਹੋਈ ਹੈ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 299 ਅਤੇ 300 ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਅਜਿਹੀ ਸਰੀਰਕ ਸੱਟ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪਰਾਧੀ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੱਟ ਲੱਗੀ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਬੰਧ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਵੀ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਮੌਤ ਜਾਂ ਸਰੀਰਕ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਦਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜੋ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਮੌਤ ਜਾਂ ਸਰੀਰਕ ਸੱਟ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਜੋ ਕਿ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਆਮ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਨਿਰਣਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਵੇਖਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਐਕਟ ਉਹ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਇਹ ਗਿਆਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਨਾਲ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ।

15. ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਬੰਦੂਕ ਨਾਲ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕਰਨਾ ਜੋ ਛੱਤ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭੀੜ' ਤੇ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕਰਨ ਜਿੰਨਾ ਬੁਰਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਬੰਦੂਕ ਨਾਲ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਇੰਨਾ ਖਤਰਨਾਕ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਮੌਤ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਸਰੀਰਕ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੌਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ।
16. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਤਤਕਾਲ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤ ਅਜਿਹੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਰੱਦ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਅਨੀਤਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਗੋਲੀ ਚਲਾ ਦਿੱਤੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਬੰਦੂਕ ਨੂੰ ਛੱਤ ਵੱਲ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਗੋਲੀ ਚਲਾ ਦਿੱਤੀ। ਇਹ ਗਲਤ ਫਾਇਰਿੰਗ ਦਾ ਇੱਕ ਮੰਦਭਾਗਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬੇਸ਼ਕ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ

ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰੋ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਇੱਕ ਭੀੜ-ਭੜੱਕੇ ਵਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਭਰੀ ਹੋਈ ਬੰਦੂਕ ਚੁੱਕੀ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਮਹਿਮਾਨ ਵਿਆਹ ਸਮਾਰੋਹ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਉਸ ਨੇ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਅਸਮਾਨ ਵੱਲ ਗੋਲੀ ਚਲਾਉਣ ਵਰਗੇ ਕੋਈ ਵਾਜਬ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ, ਬਲਕਿ ਉਸ ਨੇ ਪੂਰੇ ਜੋਖਮ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਬੰਦੂਕ ਨੂੰ ਛੱਤ ਵੱਲ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਅਤੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ। ਉਸ ਤੋਂ ਇਹ ਜਾਣਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਕਿ ਗੋਲੀਆਂ ਨਾਲ ਨੇੜਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕਈ ਗੋਲੀਆਂ ਲੱਗ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਭਾਵੇਂ ਇੱਕ ਵੀ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਕੰਮ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਸੰਭਾਵਿਤ ਨਤੀਜੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸਰਕਟ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਘਾਤਕ ਸੱਟਾਂ ਲਗਾਉਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਉਸ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਪਰਾਧ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਧਾਰਾ 299 ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ 'ਗੈਰ ਇਰਾਦਤਨ ਹੱਤਿਆ' ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 304 ਭਾਗ 2 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਹੈ।

17. ਜਸ਼ਨ ਮਨਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਅਫ਼ਸੋਸ ਨਾਲ ਵਧ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੁਤਬੇ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਵੈ-ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਾਂ ਫਸਲਾਂ ਅਤੇ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਲਾਇਸੰਸਸ਼ੁਦਾ ਬੰਦੂਕ ਨੂੰ ਜਸ਼ਨ ਦੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਇਹ ਘਾਤਕ ਹਾਦਸਿਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸੰਭਾਵਿਤ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਇੱਕ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਉਦਾਸੀ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜ਼ਿੰਦਾ ਕਾਰਤੂਸਾਂ ਨਾਲ ਬੰਦੂਕ ਰੱਖਣ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਤੋਂ ਇਸ ਗਿਆਨ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਬਚ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉੱਥੇ ਮੌਜੂਦ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਸਮਾਰੋਹ ਵਿੱਚ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਖਤਰਨਾਕ ਸੀ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦਾ ਸੀ।

18. ਕੁੰਵਰ ਪਾਲ (ਸੁਪ੍ਰਾ) ਵਿੱਚ ਕੁੱਝ ਅਜਿਹੀ ਹੀ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆਃ

"12. ਅਸੀਂ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 304 ਭਾਗ । ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਕੰਮ ਨਾਲ ਮੌਤ ਹੋਈ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਸਰੀਰਕ ਸੱਟ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੌਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਵੀ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੰਮ ਇਸ ਗਿਆਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਮੌਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਹਰ ਕੋਈ, ਜਿਸ ਕੋਲ ਜਿੰਦਾ ਕਾਰਤੂਸਾਂ ਵਾਲੀ ਬੰਦੂਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਹੋਰ ਵੀ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬੰਦੂਕ ਚਲਾਉਣਾ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ, ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਬੰਦੂਕਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਅਤੇ ਸਾਵਧਾਨੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਚੁੱਕਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਦੀਆਂ ਰਸਮਾਂ ਵਰਗੀਆਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।

19. ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 299 ਦੇ ਤਹਿਤ 'ਗੈਰ ਇਰਾਦਤਨ ਹੱਤਿਆ' ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਗਿਆਨ ਸੀ ਅਤੇ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 304 ਭਾਗ-2 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਸੀ।
ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 304 ਭਾਗ-2 ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਤਹਿਤ। ਇਸੇ ਸਮਾਨਤਾ 'ਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਹੋਰ ਤਿੰਨ ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ ਲੱਗੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਲਈ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 307 ਦੀ ਥਾਂ' ਤੇ ਧਾਰਾ 308 ਤਹਿਤ ਗੈਰ ਇਰਾਦਤਨ ਹੱਤਿਆ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ 'ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ।
ਸਿੱਟਾਃ
20. ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 302, ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਧਾਰਾ 304 ਭਾਗ-2, ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਵਿੱਚ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 307, ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਧਾਰਾ 308, ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਵਿੱਚ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਘਟਾ ਕੇ 10 ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 307 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 308 ਨਾਲ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਗਏ ਜੁਰਮਾਨੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ।

ਨਿਧੀ ਜੈਨ
ਅਪੀਲ ਦੀ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਗਿਆ ਹੈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Advocate Shifa Kler